

Handläggare
Emma Braconier
Telefon: 08-508 14 552

Till
Enskede-Årsta-Vantör
Stadsdelsnämnd

Betänkandet med rätt att delta-nyanlända kvinnor och anhöriginvandrare på arbetsmarknaden (SOU 2012:69) Svar på remiss

Förslag till beslut:

Förvaltningens svar återopas som svar på remissen till kommunstyrelsen

Lena Lundström Stoltz
Stadsdelsdirektör

Gunilla Ekstrand
Avdelningschef

Sammanfattning:

Kommunstyrelsen har remitterat remiss av betänkandet med rätt att delta- nyanlända kvinnor och anhöriginvandrare på arbetsmarknaden (SOU 2012:69) till stadsdelsförvaltningen. Svaret ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 30 augusti.

Utredningens uppdrag har varit att analysera och fördjupa kunskapen om utrikes födda kvinnors och anhöriginvandrades förutsättningar för att etablera sig på arbetsmarknaden samt komma med förslag som syftar till att öka arbetskraftsdeltagandet bland nyanlända kvinnor och anhöriginvandrare. Förslagen är inriktade mot att fler nyanlända kvinnor och män ska erbjudas att delta i insatser som kan underlätta en etablering i arbetslivet samt att nyanlända ska få tillgång till mer relevanta insatser som i högre grad möter deras individuella behov.

Förvaltningen ställer sig positiv till remissen.

Bakgrund:

Kommunstyrelsen har remitterat remiss av betänkandet med rätt att delta- nyanlända kvinnor och anhöriginvandrare på arbetsmarknaden (SOU 2012:69) till stadsdelsförvaltningen.

Utredningens uppdrag har varit att analysera och fördjupa kunskapen om utrikes födda kvinnors och anhöriginvandrades förutsättningar för att etablera sig på arbetsmarknaden och komma med förslag som syftar till att öka arbetskraftsdeltagandet bland nyanlända kvinnor och anhöriginvandrare. Förslagen är inriktade mot att fler nyanlända kvinnor och män ska erbjudas att delta i insatser som kan underlätta etableringen i arbetslivet samt att nyanlända ska få tillgång till mer relevanta insatser som i högre grad möter deras individuella behov.

Målgruppen

Utredningens slutsatser om målgruppen utrikes födda kvinnors och anhöriginvandrare:

- De flesta i dessa två grupper är unga, under 30 år. Utbildningsnivån varierar mycket inom gruppen men generellt har kvinnor en kortare utbildningsnivå än män.
- Nyanlända kvinnor erbjuds ett mindre omfattande och relevant stöd jämfört med nyanlända män. Kvinnor registrerar sig senare på Arbetsförmedlingen och påbörjar SFI och andra reguljära studier senare. Män deltar tre gånger så ofta som kvinnor i arbetsmarknadsutbildningar och har dubbelt så ofta instegsjobb. Det är även vanligare att kvinnor i mindre utsträckning än män deltar i kvalificerande eller arbetsförberedande insatser inom gruppen nyanlända.
- Utredningen visar att varken kvinnor eller män erbjuds insatser utifrån deras individuella behov, det saknas relevanta insatser för korttidsutbildade samt att det finns brister i samverkan mellan exempelvis Arbetsförmedling och kommun.
- Utredningen skriver att vårdnadsbidraget och föräldrapenning för äldre förskolebarn kan skapa trösklar för kvinnors deltagande i arbetskraften.

Utgångspunkter för åtgärder

Utredningens utgångspunkter för de åtgärder som föreslås är att:

- Individens behov ska avgöra vilket stöd som erbjuds och det behöver finnas ett brett utbud av insatser för att möta de individuella behoven.
- Tidiga insatser är centralt eftersom det finns ett signifikant samband mellan att tidigt få ta del av arbetsmarknadsinsatser och sannolikheten att vara sysselsatt inom fem år. En nyanländ kvinna som får ta del

av en insats först tre år efter inskrivning hos Arbetsförmedlingen har 31% lägre sannolikhet att vara sysselsatt inom fem år.

- En etableringsperiod för den första tiden i Sverige är en möjlighet för den nyanlända att bygga upp kompetens och nätverk och på så sätt ges möjlighet till en hållbar anknytning till arbetsmarknad.
- Kvinnor och män ska ges likvärdiga förutsättningar att etablera sig i både arbets- och samhällslivet. Det är viktigt att matchningen av insatser tar sin utgångspunkt i den enskilda individens behov snarare än könsstereotypa föreställningar.

Utredningens förslag

Utredningen föreslår flera åtgärder:

Ett nytt arbetsmarknadsprogram, en *introduktionsgaranti*, inrättas på Arbetsförmedlingen som innebär ett förstärkt stöd i 24 månader för nyanlända anhöriginvandrare som inte omfattas av etableringslagen. Insatserna ska som huvudregel motsvara en heltid men kan anpassas på deltid exempelvis vid sjukdom eller delvis föräldraledighet. Den enskilde ska få ersättning i form av aktivitetsersättning eller introduktionsersättning.

Etableringen bör därför innefatta *kompetenshöjande insatser* vilket bör gynna kvinnor då de i större utsträckning har kortare utbildningsbakgrund.

Arbetsförmedlingen bör genomföra ett *kompetensutvecklingsprogram* för sina anställda om normer och föreställningar kopplade till etnicitet och kön då utredningen visar att en nyanländ kvinna med barn får vänta sex månader längre på än tid hos Arbetsförmedlingen än vad en man får göra.

Det är viktigt att ge möjlighet till *hemmavarande småbarnsföräldrar* att delta i insatser både under och efter föräldraledigheten. Exempelvis kan försöksverksamhet med öppna förskolor med språkträning bedrivas.

Utredningen skriver att *försörjningsstöd inte bör beviljas* till familjer som valt att avstå från att söka arbete och istället deltar i insatser för vård av barn med vårdnadsbidrag.

Utredningen bedömer att ovanstående insatser kommer att ha en positiv effekt både på sysselsättningen och på ekonomin även om det kommer att bli större statliga kostnader för staten. För

kommunen bedöms kostnaderna för exempelvis försörjningsstöd att sjunka.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom avdelningen Individ-och familjeomsorg vuxna.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ser i huvudsak positivt på de förslag som utredningen kommer med.

Det är viktigt att kvinnor och män ges samma möjligheter till att få ta del av de insatser som erbjuds. Förvaltningen är liksom utredningen av den synpunkten att det finns för få insatser riktade mot gruppen med låg utbildningsbakgrund och för att nyanlända kvinnor och män ska kunna konkurrera om arbete är det viktigt att ge rätt insatser i ett tidigt skede. Om en nyanländ person inte fått arbete inom etableringen på 24 månader finns det stor risk att personen och dess familj hänvisas till att söka ekonomiskt bistånd för sin försörjning. Eftersom att vara långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd är sammankopplat med ökad ohälsa inom andra områden är det viktigt att rätt insatser ges i ett tidigt skede för att öka möjligheterna till ett arbete och en egen inkomst.

Det är viktigt att insatserna kan ges även på deltid för individer som i dagsläget inte bedöms ha full arbetsförmåga, för att inte ytterligare försena deras integrering och deras inträde på arbetsmarknaden. Som utredningen pekat på innebär det att ju längre tid det dröjer innan en person får en insats, desto svårare blir ett inträde.

Förvaltningen vill även poängtera att en familj där en av parterna uppbär vårdnadsbidrag generellt sett inte är berättigad till försörjningsstöd eftersom grunderna till att få bistånd är att personen står till arbetsmarknadens förfogande vilket en person som uppbär vårdnadsbidrag inte gör.